

# „Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“ 200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

*„Nikdo by tomu nevěřil, že mne jedeš tak daleko a v tuto zimní dobu, kdežto sem jest přístup nepříjemný, jen pouze navštívit, hledali by v tom jiné příčiny. Poněvadž dobře vědí, že ani já nikomu ani mně žádný nemůže nic psát, co by se nedověděli, a poněvadž zároveň jistě mne za tak hloupého nedrží, abych nevěděl, že každé psaní moje jest pozorováno, myslili by si, že proto ke mně jedeš, abys buď ty mně, neb já tobě něco oustně řekl, co by se nedalo psáti. Zkrátka myslili by, že snad přece ještě v Čechách v něčem ruce mám, a to by jenom prodloužilo dobu mého vypovězení...“*

(Karel bratru Franzovi, 12. ledna 1852)

II.

Havlíček dokázal jít ve své publicistické tvorbě na hranu možností, ale odsouzen nebyl. Dva porotní soudy, jeden v Praze v dubnu 1849, druhý v Kutné Hoře v listopadu 1851, jej osvobodily. Úřady proto u něj volily cestu mimosoudního rozhodnutí – internovali jej. O místě internace se rozhodovalo na poslední chvíli a na nejvyšších místech ve Vídni. Brixen, kam jej v prosinci 1851 odvezli, pro Havlíčka znamenal odloučení od rodiny, od přátel, od každodenní práce. Byl sledován, byly u něj prováděny domovní prohlídky. Nevěděl, protože nebyl odsouzen, jak dlouho tam bude muset zůstat. Pobyt, který úřady povolily jeho ženě Julii a dceři Zdeňce, sice Havlíčkovi pochopitelně ulehčil, ale jeho životní perspektivu zásadně neřešil. Žádosti o propuštění procházely zdlouhavě byrokratickým aparátem. Nejdříve jedna ztroskotala na zamítavém stanovisku úřadů v Praze, ta další, podaná v lednu 1855, nakonec byla úspěšná, ale Havlíček se musel zavázat, že se už nebude věnovat žurnalistické práci. To byla pro něj oběť nejvyšší. Ani potom, když se vrátil v květnu 1855 (teprve tehdy se dozvěděl, že mu manželka Julie zemřela), ale neskončilo jeho úřední sledování. Musel zůstat v Brodčích, nesměl, pokud si nevyjednal úřední povolení, ani do Prahy za dcerou.

III.

Karel Kazbunda, *Karel Havlíček Borovský*, III, Praha 2013; Jiří Morava, *C. k. disident Karel Havlíček*, Praha 1991; *Rodinné listy brixenské Karla Havlíčka*, Kutná Hora 1896.

